

SRI G. B. SHANKAR RAO.—Whatever I have to say, I have said it already. I have only to say that I will try my best and I will try my utmost to see that these two Colleges are given affiliation.

HON. MEMBERS.—When.....When?

MR. SPEAKER.—I was told just now that the Chief Minister is also coming. You can raise it some time later. Now I will put the motion to the vote of the House. The question is :

“That this Assembly disapproves Ordinance No. 5 of 1981 ‘The Karnataka State Universities (Amendment) Ordinance, 1981’ issued by the Governor of Karnataka on 22nd February 1981.”

The motion was negatived

MR. SPEAKER.—We shall now adjourn for 10 minutes.

(The House adjourned at 3-15 p. m, for ten minutes)

LEGISLATIVE BUSINESS

The Karnataka Legal Aid Board Bill 1980 (Further Division)

(The House reassembled at 3-45 p.m.)

Mr. Deputy Speaker was in the Chair.

† SRI C. M. ARMUGHAM.—My Deputy Speaker, Sir, I welcome this Karnataka Legal Aid Board Bill 1981. While welcoming I would like to offer my remarks on the constitution of the Board. Sir, here the Board members are supposed to be headed by the Minister for Law and Parliamentary Affairs. Here, though the Minister who is the President of the Board could spare some time I would like to know whether the other members could devote the required time on this Board. For instance, the Secretary to Government, Law and Parliamentary Affairs, the Secretary to Finance are the members. The Finance Secretary—he is not for helping Scheduled Castes/Scheduled Tribes. So you must have the board members who are committed for the cause of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. Social Welfare Secretary must also be a member. I do not know who is the Secretary to Social Welfare Department. Then you have put some members of the Legislative Assembly, as Sri Lakshmisagar said, some experts must be the members of the Board. The members who are practising Advocates should be represented on this Board. It is good, a woman representative from Scheduled Caste should also be on the Board. I would suggest also that a District

Judge committed to the cause, be put on the Board. He can deal with land reforms cases, Tribunal decisions and render his advice in such of these cases. You also take one senior Judge from the High Court if it is possible. You are giving legal aid to these persons because they need it. That is, the persons belonging to weaker sections particularly Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Agricultural labourers, rural artisans, small and marginal farmers, industrial workers, women and children. All these persons are not in a position to engage Advocates. Therefore, now you have brought forward an Act to assist them in legal matters. At present, there are about eighteen to nineteen Advocates at the district headquarters. Is it possible for the district people to come to the district Headquarters to seek legal aid? It is not possible. There are about seventeen Advocates appointed for the seventeen districts, and more appointments have to be made. I agree that the Advocates not necessarily be the Scheduled Castes/Scheduled Tribes. Those Advocates who are committed to the cause must be appointed. Now, inspite of the fact that there is one Advocate for each district there are several cases pending in the districts. I will just say the figures. In Belgaum, 20 cases are pending. In Mandya, 110 cases are pending. What are the reasons? It is due to land disputes, rent control, land acquisition, civil rights protection etc. and then criminal cases are also pending for want of a legal persons to represent the parties in courts. In Mandya, 110 cases are pending. North Kanara—74; Coorg—52; Gulbarga—2; Tumkur—74; Chickmagalur—19; Hassan—172; Dharwad—15; Mysore—34; Bijapur—15; South Kanara—54; Bellary—2; Bidar—9; and in Bangalore Urban—22. It is not possible to appear before so many courts or even to hear complaints of the public. Therefore, what I suggest is, if you want to make the legal board effective or try to help the poor people, you must have at least one Advocate or a Legal Advisor in each taluk. Secondly, the legal practitioners will not have office to function. Then, how can you expect the poor people to go and approach him when he doesn't have an office at all. And then, he will not be paid proper remuneration; no assistants for him. Therefore, I suggest you, if you want to help poor people, you provide all these facilities to him. Of course, you are doing it when there is an agitation all over the country against the reservation to SCs/STs, particularly in Gujarat. Yesterday, I was told that there is a move to form an anti-reservation group in Karnataka also. They have already started it in Tamilnadu. Why they say that there must be a legal board? They say it because the poor people when in difficulty and undergoing hardship, they will have to be helped. Even to write a writ petition to Police Sub-

Inspector, they require some assistance. Drafting of this Bill is good because they have got the model draft and bye-laws issued by the Government of India. Kindly see how are you going to appoint legal assistants, how you are going to pay their remuneration, what about their service conditions etc. In Russia, there is a group of advocates, and anybody can choose or pick up to take up and argue the case. The State will pay for him. Therefore, here also, if a particular person wants to appear before the court he can pick up any lawyer or advocate of his choice. Kindly see, if that could be possible. Otherwise, if you appoint somebody and if all should go to him only; it is not practically possible. Poor people like ex-service men, SCs/STs, destitute women, will have no money to go to district head quarters and attend cases, with the result, they lose their cases. Sometimes, advocates do not appear before the courts and courts do not give adjournments. Court will insist on their personal presence and because of the above reasons, the poor people cannot come and attend in person. Therefore, they will become defaulters. The ultimate sufferers are poor people. Kindly see whether you could remove all these bottlenecks so that an effective Legal Board will come up to help poor people in Karnataka.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಯದೇವರಾಜ ಅರಸ್, (ಬಾಬುಬೇಂದ್ರ):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕೆಳವಂಚ್ಚದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಬಡವರಿಗೂ ಕಾನೂನಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಮ ಮಂಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈ ಮೂಲಕ ಬಡವರಿಗೂ ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಕೊಡುತ್ತೀವೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಏನಿದ್ದರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಕೆಲವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಯಾರನ್ನು ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಏಜೆಂಟ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಬಡವರಿಗೂ ಮೇಲೆ ಈ ಬಡವರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವು ಮೇಲೆ ಈ ಬಡವರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಈ ಜನರಿಗೆ ದೊರಕಿಸುವ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಜನರಿಗೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ದೂರವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸೀಮಿತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಡವರು ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೇಳಲು ಹೋದಾಗ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಬುನಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬಾವೆ ರಿತಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಯು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಕ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ...

ಶ್ರೀ ಪ್ರೊ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ:—ತಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬ರಲ್ಲಿ ಕವರ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಕ್ಯಾಮನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಯದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ರೋಗಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ

ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಅದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೬೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೊಡಲು ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಸಹ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗದ ಕಾರಣ, ಅವರುಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ತಾವು ಫೀಚ್ ಹಣ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಮನೆ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಡವ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ ಕೊನೆಯವಕ್ಕೆ ಆತ ೬ ತಿಂಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಬಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಆ ಕೇಸ್ ಬಗೆಯೇ ಓಡಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆತನು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದೀಕ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾದರೂ ಸಹ ಗ್ರಾಮಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಾವು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಇದು ಕೇವಲ ಯಾರಿಗೋ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲು ಮಾಡಿ ದ್ವೀರಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಯಾರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ೧೯೬೯ ರಿಂದ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಪುನಃ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ನೇಲಮಂಗಲ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೆ ನೋಂದ ಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೊಡಬಡವರು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೊಡತಕ್ಕಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ, ನಿರ್ಧಾರಕ್ಷಮವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಶೆಂದರೆ, ಈಗ ಪ್ಲಾನ್ ಲಿಟರೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ಲಾನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಪ್ಪು ಎಂದು ಯಾರೂ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಂಚತ್ವ ಅನ್ನುವುದು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವಾಗ ಅನೇಕ ಲೋಪಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಯಿತು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಮುದ್ರ ಇದ್ದಂತೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಈಜಾಡುವುದು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾದರೆ ಈಗ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಂತೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಬೇಕೆಂದರೆ, ರಿಮೂವಲ್ ಆಫ್ ಅನಾಟಿಚಿಟಿ ಆಕ್ಟ್, ಟುಪಲ್ ಎಂಟ್ರಿ ಆಕ್ಟ್, ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಆಕ್ಟ್ ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬತ್ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಬಡಬಗ್ಗರು ಅನ್ನುವ ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ, ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನೇ ಈ ಜನರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಅವರ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬಡವರಾದರೂ ಸಹ ಭತ್ತವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ಹಿಡಿಯಷ್ಟು ಹಸಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನುಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಲಿ. ಪಿ. ಎಂ.

ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾನರು. ಆದರೆ ಸಮಾನ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ಅವರು ಇರಬೇಕಾದರೆ, ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಉರಗುಗೋಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಕುರುಡರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೈಬಿಡಿದು ನಡೆಸಿದ ಹಾಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿತು ಸಹಾಯ, ಅವರ ಸೇವೆ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಂದು ವರ್ತನೆ, ಈ ಬಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಅನ್ನದೇ ಇದ್ದರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಬಳಗದ ಇವರು ದಾಕಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ, ಆ ಕೊರತೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬಂದು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಂಜಿ ಇಳಿಯದ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಕಡುಬು ತುರುಕಿದರೆ ಏನು ಗತಿ ಆಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ನುಂಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿ ಆಗಿಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.—ನೀರು ಇಳಿಯದ ಬಾಯಿಗಳ ಕಡುಬು ತುರುಕಿದಂತಾಯಿತು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗಂಜಿಯೂ ನೀರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ, ಗಂಜಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದ ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಇಳಿಯದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಡುಬು ಇಟ್ಟಹಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ, ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿದರೆ ಅಯ್ಯೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ಯಾರಾಫರ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಏನಿದೆ ಅಂದರೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ರಾಜಿ, ಸಮಂಜಸ, ಅದರ ಪಿ.ಎ. ಡಿ. ಎ.ಗಳು, ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ತುಂಬುವುದು, ಅವರ ರಿಸರ್ಚ್, ಅವರು ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು ಇದರ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಈಲಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದರೆ, The administration of Law should be direct and simple ಎನ್ನುವ ಕಡೆಗೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲಂತೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಯದೆ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಕಾನ್ಸೂನಿನ ನೇರವಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಸರ್ಕಾರದ್ದು, ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವುದು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ; ಹಾಲು ಕುಡಿದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚುಳ್ಳಿಷ್ಟು ಬೇಕಾಗಲಿ, ಸೀಮೆಗೊಬ್ಬರ ಬೇಕಾಗಲಿ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಬೇಕಾಗಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಯಾರೋ ನನ್ನ ಕಾಲು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಎಂದು, ಬಡುವವನನ್ನು ತಂದು ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಇವನೇ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ಇತ್ತು ಅಂತ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಎನ್ನುವ ಕಡತ ದೋಷಗಾನಿ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಎದರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವ ಮನಸ್ಸುನೇ ಅಲ್ಲ. ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, 'In the administration of justice and application of law, simplicity is absent.' ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭಾರಿ ತೊಡಕಾಯಿತು. ಉದ್ದೇಶ ಗೋಲ್ಡನ್.

ಶ್ರೀ ಪೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಕಡುಬು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು, ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನೀರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು. ನೀವು ಸಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಕೊಡಿ, ಇನ್‌ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ; ಸ್ವಾಮಿ, ಸಲಹೆ ಎಂದು ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಇದ್ದೊಂದು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ, 'Board within a Board; Wheel within a wheel, and Essence with an Essence' ಎನ್ನುವ ಗತಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬಿಡಿದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಛೇಮರ್‌ನ ರಾಗಿರುವುದು ಉಚಿತವೇ, ಲೀಗಲ್‌ನ ಎನ್ನುವುದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, the Minister is after the head of the pinnacle of administration. ಏನ್ಯಾ ಕಲ್ ಆದರೆ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಹೋಯಿತು, ಅವರವರ ಖಾತೆಗೆ ಅವರವರು ಹಡ್ಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅಂತಹ ಮನಸ್ಸು ರೇ ಬ್ಯಾಟ್ರಿ ಹಾಕಿ, ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಬಡವರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡುವಾಗ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸಂಗಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದರೂ ಕೂಡ ಬಡವರ ಬಾಳು ಸಂಗಮವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಟ್ಟು ಹುಡುಕುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಎದೆಯಲ್ಲದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳಿದೆ, ಅದು ಪೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ನಲ್ಲಿದೆ, ಎಲ್ಲೊ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದೆ ಯಾರದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಎಕ್ಸ್ ಕ್ಯೂಟೀವ್ ಅಫೀಸರ್ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಇದು ಅನೇಕ ಸಲ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ದಂಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಇಂಥಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ಮಾತು ಇಲ್ಲ. ಇದು ಡಿಸ್ ಕಾಲ್ಮಿಕೇಷನ್ ಬೀಡಿ ಸೇದಿ ಬಟ್ಟೆ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡವರೇ ಹುಚ್ಚು ಅದರ, ಬೆಪ್ಪಾದರೆ, ಹಾಗಲ್ಲ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದು. In the strict application of this law in principle and practice, if anybody were to do a thing without the full sense of duty, it becomes futile from the point of view of the sufferer. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ನಿನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ಭೀತಿದಾಯಕವಾದ ಒಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಸೆಕ್ಷನ್ ನಂಬರ್ ಒಂದು.

ಇದನ್ನು ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ನಾನ್ ಯುನೈಟೆಡ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿರುವವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿ ಒನ್ ಆರ್ ಟು ಮಹಿಳೆಯರೂ, ಬಾಕಿಯವರೂ ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಎಂದು ನೀವು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಎಫ್ ಫೈವ್ ಅಪರೇಷನ್ ಗೆ ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಟೆಕ್ನೀಷಿಯನ್ ಇನ್ ಲಾ ಹಾಕಿದರೂ ಅವರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ತಾವು ಜನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, You must have this Bill to serve the needy within the meaning and spirit of this law in application. ಅಂತಹ ಜನರನ್ನೇ ನೀವು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಅವರನ್ನು ಇವರನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರೀ ಹರಿಜನರನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಇರಬಹುದು, ಆರೀತಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಫ್ ಫೈವ್ ಗಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇವತ್ತು ಎದೆ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮೀಸೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ನಾವು ಇಂತಹ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದು ಸೆಂಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಕಡೆಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. After all, an administration, in any form, more so in a Democracy, is a matter of experimentation. ಈ ಸ್ಪಿರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ತಪ್ಪು ಸರಿಯೋ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಇಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಾಲು ಕುಡಿದಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಪಂತ್ರಿಗಳು ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇರಬಹುದು, ಮೆಟ್ರೊಪೊಲಿಟನ್ ನಾಳೆ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಬಹುದು.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Please conclude.

SRI K. PRABHAKAR.—With the permission of the hon. Minister, I will speak for a few more minutes.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, very illuminating exposition.

SRI K. PRABHAKAR.—I will speak a couple of minutes more. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಜೇಕಾದಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇವರು ನೋಂದು ಬಂದಿರುವ ಜನ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ತಮ್ಮಂಥ ಪಂನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು ಇನ್ಸಾರೊಬ್ಬರು ಬಂದರೂ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಭೇರ್ಮನ್. ಆಗ ಕಾನೂನು ಗತಿ ಏನು ಎಂದು ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಾದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಈ

ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಟ್ ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಟ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಲೀಗಲ್ ಎಯ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟಿಕ್ಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊಆರ್ಡಿನೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಮಿತಿಮೀರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಆರ್ಡಿನೇಷನ್ ಇರುವಂತೆ ಫಂಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು, ಇದು ಮೂರನೆಯ ಸಚ್ಚಿಪನ್ ಲೀಗಲ್ ಎಯ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಡಿಸ್ಟಿಕ್ಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜಡ್ಜ್ ಕೂಡ ಭೇರೈಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಇನ್ ಕೊ ಆರ್ಡಿನೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೆಲ್ ಮಾಡಿ ಅದು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಸಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಅದರ ಪ್ರೊಸೆಸ್‌ಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ತಿಂಗಳಿನಾಗುತ್ತದೆ ಅಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಇವತ್ತು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತಕ್ಲೀರ್ ನಡೆದರೆ, Within 3 hours, it must go nakedly before the administration. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜಡ್ ತಂದವನದು ಐ.ಜಿ.ಐ. ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಎಳೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ಲಾಗಿ ಮೊಡದಾದರೂ, ಒಂದು ಬೆಳಿ ಬೇಯಿಸಿದರೂ, ಅವನಿಗೆ ಕಾಟ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟರೂ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂಟೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಂಥಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀವು ಪ್ರೊಸೆಸ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಆಗಿ ಒಂದು ಒಂದು ಸೆಲ್ ಇದರೊಳಗೆ ಇಡಬೇಕು. ಏನಾಗುತ್ತದೋ within three hours, it must reach to Government. ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೀವು ಅದರ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಬಲಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ ಮೋಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಅಂದರೆ, he must have a share in its view. ಇದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ತಕ್ಲೀರ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅಂಥಾದ್ದು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ. ಆಮೇಲೆ ಲೀಗಲ್ ಎಯ್ಸ್ ಗೆ ಹಣ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಡುತ್ತೀರಿ, ಇದು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿ ಹೋಗಿ ಆಕ್ಕು ವಲಾಗಿ ಸ್ವಾಂಪ್ ಮಗ್ಗಿ ರೆಗಿ ಮಡು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಇದೆ, ಆ ರೀತಿಯೋ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದು ಐದನೆಯ ಸಚ್ಚಿಪನ್.

ಈಗ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದರೆ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು, ಹಂಚು ಹಾಕಿದರೆ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವತ್ತು ಈ ಬಿಬಿಎಂಪಿಗೆ ನಿಸ್ಸ ಕೇಸ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿನಗೆ ಏಲ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಟ್ರಜರಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆದಿಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಇದ್ದಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಫಲವು ಥಿಂಕ್ಸ್ ಇರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಲೀಗಲ್ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ನನ್ನ ೬ ನೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಲಿಬರಲ್ ತಪ್ಪಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪೇಜ್ (೨) ಸೆಕ್ಷನ್ (೨) ಸಬ್ ಕ್ಲಾಜ್ (೬)ರಲ್ಲಿ...

“legal service” means rendering of legal advice either orally or in writing.”

ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ 'advised' ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಲಿಬರಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಡೆವಿಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆದೊಂದು escapism ಇದೆ ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಮೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. —ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಯಿಂದ್ರವಿಫಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಔಟ್‌ಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಬಿಲ್ ಆಗಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಜನರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೋ ಯಾವ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆ

ಯಾಲೇಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂಥವರಿಗೆ ನೆರವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದಿರ ತಕ್ಕ ಬಿಲ್. ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷಭೇದ ಮರೆತು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹೃದಯದಿಂದ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಹೊಸ ಬಿಲ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿರುವುದು. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ, ಇದರ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ ನಿಂತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವಾರು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಏನಾದರೂ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರೆಡ್ಡಿ ಯವರು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ತತ್ವಶಃ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಇದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನಿನ ನೆರವು ದೊರಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವನಿರುವ ಪನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಆರಂಭ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತಮರಾದ ಅಡ್ಡೋಕೇಟ್‌ಗಳೇ ಬೇಕು ಅಂಥಾವರನ್ನೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಐವುಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಟೆಡ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಗಳೇ ಬರಬಹುದು, ಈ ಫೀ ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಪಾಟೀಮನ್ ನನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಿಗಾಗಲೀ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ ನೆರವೇರಬೇಕಾದರೆ competent people should handle this case. ಯಾರು ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಎಂದರೆ, ತತ್ವಶಃ ಪುನಃಸಾರ ಒಬ್ಬ ಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಂಥವರು ಸಿಗುವುದು ಬಹಳ ವಿರಳ. ನಾವು ಫೀ ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಯಾರಿಗೆ ಹೇವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥವರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥವೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದಾ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ರವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಫೀಯಾಗಿ ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಸಿಗುವವರು ಬಹಳ ವಿರಳ ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಗಳೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಬರೀ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಟ್ಟದವರಿಗೂ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಿಜ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್. —ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಆ ಬಡವನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಅವನು ಊರಿನ ಬಾಗಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಆಚೆಗೆ ಬರುವ ಹಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಳಪತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅವನೇ ಆ ಊರಿಗೆ ದಳಪತಿಯ ಹಾಗೆ ವತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹಾಗೆ ಅವನು ಹೊರಗಡೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳು ಸಹ ಇರುತ್ತವೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. —ಯಾರಿಗೆ ಫೀಯಾಗಿ ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಬೇಕೋ ಅವನು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಕೂಡಲೇ ಬೋರ್ಡ್ ನವರು ಕಾಗಿ ಜೆನ್ಸ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಅದಷ್ಟು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ

ಪವರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣುವಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಸೆಂಬ್ರಲ್ಟಿಜೇಷನ್ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟವಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಅದ್ವೈತ ತರತಕ್ಕ ಕಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

“That the Karnataka Legal Aid Board Bill, 1981 be taken into consideration”.

The motion was adopted

CLAUSES 2 TO 34

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

“That clauses 2 to 34, both inclusive, do stand part of the Bill”.

The motion was adopted

Clauses 2 to 34 both inclusive were added to the Bill

CLAUSE 1 Etc.,

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

“That Clause 1, the long Title, the Preamble and the enacting formula do stand part of the Bill”.

The motion was adopted

Clause 1, the long Title, the Preamble and the enacting formula were added to the Bill.

Motion to Pass

SRI Y. RAMAKRISHNA.—I beg to move :

“That the Karnataka Legal Aid Board Bill 1981 be passed”.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

“That the Karnataka Legal Aid Board Bill, 1981 be passed”.

The motion was adopted and the Bill was passed.